

Risk- och sårbarhetsanalys

2019-2022

Antagen av KS, XXXX-XX-XX, XX§
Dnr KSF 2019/XXX

Framtagen av:
Petra Gestrand
Beredskapssamordnare
2019-10-31

Mitt i Skåne

Innehållsförteckning

Inledning	3
1. HÖÖRS KOMMUN	6
Beskrivning av kommunen och dess geografiska område.....	6
2. METODIK	14
Beskrivning av arbetsprocess och metod	14
3. SAMHÄLLSVIKTIGT	20
Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område	20
4. BEROENDEN	26
Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet	26
5. RISKER	29
Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område	29
6. SÅRBARHETER	35
Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område.....	35
7. ÅTGÄRDER	39
Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat.....	39

Inledning

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) reglerar kommuners och landstings arbetsuppgifter gällande krisberedskap m.m.

Enligt 2 kap. 1 § LEH ska kommunen analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har gett ut föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5). Enligt 4 § MSBFS 2015:5 ska kommunen senast den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige ställa samman och rapportera resultatet av sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalys enligt följande uppställning:

1. Beskrivning av kommunen och dess geografiska område.
2. Beskrivning av arbetsprocess och metod.
3. Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.
4. Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet.
5. Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område.
6. Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område.
7. Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har även gett ut allmänna råd som ansluter till de skyldigheter som följer av 4 § MSBFS 2015:5.

Enligt *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* (SKL 18/03101 MSB 2018–09779) ska kommunen:

- Bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- Använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

Denna rapport redogör för Höors kommuns arbete med risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och utgör grunden av kommunens rapportering till länsstyrelsen för perioden 2019–2022. Rapporten följer de tillämpliga bestämmelserna och allmänna råden i MSBFS 2015:5.

Vårt moderna samhälle är komplext och i många avseenden sårbart. Vi är beroende av många faktorer som påverkar oss, kommunens organisation och samhället i stort; väder, energisystem, drivmedel, livsmedelsförsörjning och informations- och kommunikationssystem för att nämna några.

För att öka våra möjligheter att klara av en kris, där någon eller några sådana faktorer slås ut eller begränsas, måste vi kunna kartlägga och förstå vilka risker och sårbarheter som finns. Det är först när vi är medvetna om riskerna som vi kan förebygga och hantera dem, och därigenom klara av att förhindra eller åtminstone minimera skador på liv och hälsa och kunna upprätthålla det som är samhällsviktigt för kommunen och våra invånare – trots stora påfrestningar.

Syftet med risk- och sårbarhetsanalysarbetet är att öka medvetenheten och kunskapen hos beslutsfattare och verksamhetsansvariga om hot, risker och sårbarheter inom det egna verksamhetsområdet samt att skapa ett underlag för egen planering. Underlaget utgör dessutom en viktig källa till information för övriga anställda, näringsidkare och invånare. Höors kommuns RSA är också en pusselbit i analyserna som görs på regional och i förlängningen nationell nivå, och bidrar därmed till riskbilden och sårbarhetshaneringen i hela landet.

Arbetet med kommunal risk- och sårbarhetsanalys handlar om mer än bara laguppfyllnad. Det finns ett stort egenintresse för kommunen i att ha tillgång till väl genomarbetade och underbyggda analyser till arbetet med säkerhet, kontinuitet och vid beslutsfattande om åtgärder före, under och efter olyckor, samhällsstörningar, kriser och extraordinära händelser.

I enlighet med offentlighetsprincipen är kommunens risk- och sårbarhetsanalys en allmän handling vars information till stor del är öppen för allmänheten att ta del av. Vissa uppgifter i denna rapport är dock känsliga, då de innehåller analyser av kommunens sårbarheter som skulle kunna användas i syfte att angripa myndigheter, enskilda eller samhället i stort. Sådana uppgifter är skyddade av sekretess enligt 18 kap. 13 § i offentlighets och sekretesslagen. Även andra sekretessbestämmelser kan bli tillämpliga på uppgifter i risk- och sårbarhetsanalysen. Denna rapport har delats upp så att uppgifter som bedömts omfattas av sekretess är separat redovisade i en särskild sekretessbilaga. Sekretessprövning ska dock alltid göras innan utlämnande.

Höors kommuns risk- och sårbarhetsanalys är sammanställd av kommunens beredskapssamordnare, som organisatoriskt tillhör räddningstjänsten. Under arbetet med att ta fram analysen har representanter från alla kommunens verksamhetsområden deltagit. Arbetssättet och metodiken redovisas mer ingående i kapitel 2 - metodik. Risk- och sårbarhetsanalysen för perioden 2019-2022 antogs av kommunstyrelsen vid sammanträde 2019-xx-xx (ärendet inte lyft till KS ännu).

Definitioner

Begrepp	Förklaring
Beroende	Tjänster och resurser som krävs för att genomföra åtaganden. I metoden fokuseras främst på de beroenden där ett bortfall eller en störning i tjänsterna/resurserna relativt omgående leder till betydligt minskad förmåga att genomföra ett åtagande.
Extraordinär händelse	Händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.
Förmåga	Hur väl behoven av ett åtagande kan tillgodoses då en oönskad händelse inträffat.
Konsekvens	Omfattningen av den skada som uppstår för ett eller flera målområden då en oönskad händelse inträffar
Kontinuitet	Förmågan att fortsätta bedriva sin verksamhet på en acceptabel nivå trots störningar
Kritisk	Ett åtagande eller beroende är kritiskt om avbrott eller bortfall snabbt leder till omfattande konsekvenser samtidigt som det är sårbart. En händelse är kritisk om den leder till allvarliga konsekvenser och samtidigt är trolig att inträffa.
Oönskad händelse	Något som inträffar, till följd av exempelvis ett naturligt fenomen eller avsiktlig handling, och som innebär en påfrestning på till exempel en kommun vilket kan mynna ut i allvarliga konsekvenser
Reservlösning	Ett alternativ till den ordinarie tjänst/resurs som ett åtagande är beroende av vilket kan göra det möjligt att fortsätta genomföra åtagandet trots att tjänsten/resursen är otillgänglig
Risk	En sammanvägning av hur troligt det är att en oönskad händelse ska inträffa och de konsekvenser händelsen kan leda till
Samhällsviktig verksamhet	Verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor: <ul style="list-style-type: none"> - Ett bortfall av, eller svår störning, i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället. - Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.
Sårbarhet	De egenskaper eller förhållanden som gör ett samhälle, ett system, eller egendom mottagligt för de skadliga effekterna av en händelse.
Trolighet/sannolikhet	Hur sannolikt det är att en händelse bedöms inträffa eller hur ofta den bedöms inträffa.
Åtagande	Ett sammanhängande uppdrag som förvaltningen/sektorn eller bolaget genomför, ofta i enlighet med styrande dokument såsom budget, nämndsmål, ägardirektiv eller verksamhetsplan. Det finns inget krav på att de åtaganden som inkluderas i RSA-arbetet exakt motsvarar de åtaganden som ev. specificerats för förvaltningen/sektorn i andra sammanhang. D v s det kan här finnas behov av att vara mer eller mindre detaljerad.

1. HÖÖRS KOMMUN

Beskrivning av kommunen och dess geografiska område

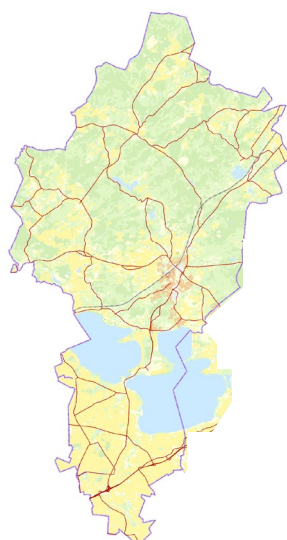
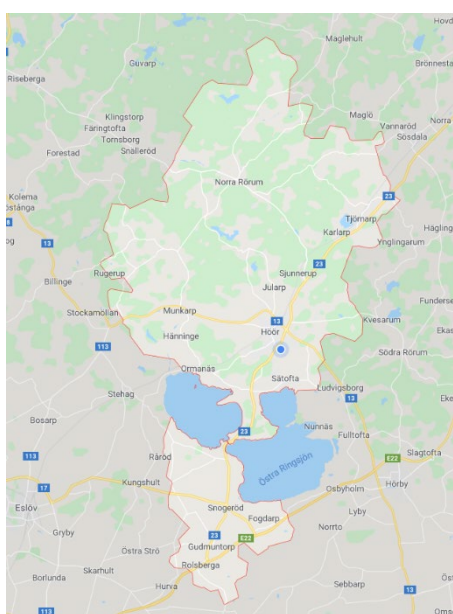
Kommunens geografiska område

Höors kommun ligger mitt i Skåne, nära naturen och storstadsregionen runt Öresund. Med en yta på 320 kvadratkilometer är Höör den 18:e största av Skånes 33 kommuner. Ur ett Sverige-perspektiv hör Höör till en av de ytmässigt mindre kommunerna, på plats 247 av 290.

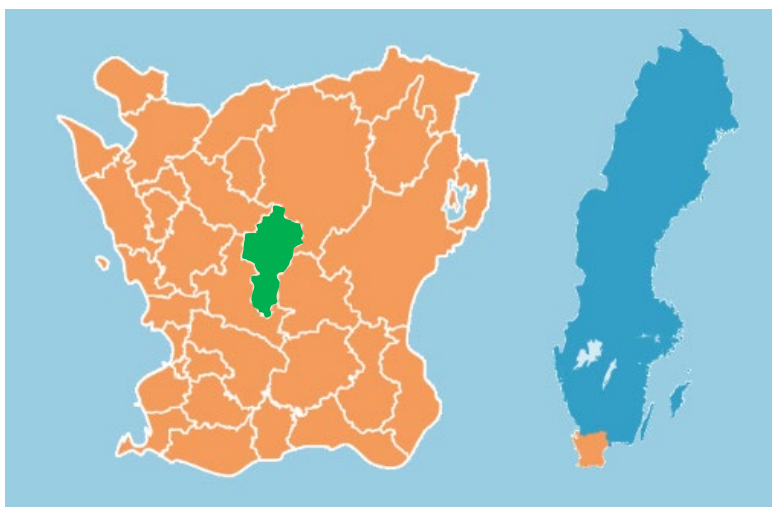
Inom Höors kommun finns en större tätort, Höör, men även ett flertal mindre tätorter; däribland Tjörnarp, Norra Rörum och Rolsberga. Kommunen har fem angränsande kommuner; Hässleholm, Hörby, Eslöv, Svalöv och Klippan kommun.

Höors kommun präglas av lätt kuperad åkermark söder om Ringsjön och starkt kuperad terräng med stenbunden mark och skog i norr. De två olika delarna har olika karaktärer och olika förutsättningar. Höör är av tradition en handels- och jordbrukskommun. Idag domineras näringslivet av små- och medelstora företag. Störst antal arbetstillfällen i kommunen finns inom vård och omsorg, utbildning, handel, byggverksamhet och tillverkning (SCB, 2014).

I kommunen finns ett antal vattenområden, och ca 10% av kommunens yta upptas av sjöar. Den vanligaste markanvändningen i kommunen är produktiv skogsmark (53%), därefter åkermark (25%), bebyggd mark (8%) och betesmark (5%). Motsvarande för riket är produktiv skogsmark (58%), övrig mark (20%), improduktiv skogsmark (11%), åkermark (6%), bebyggd mark (3%).

Figur 1: Karta Höors kommun (Google maps och Baskarta Höör)

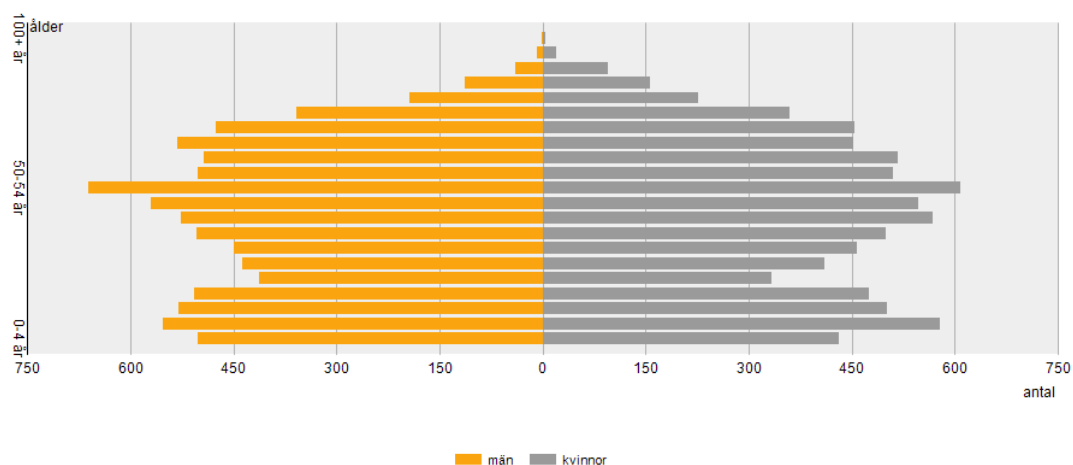

Figur 2: Skiss som visar kommunens lokalisering i Skåne och länets lokalisering i Sverige

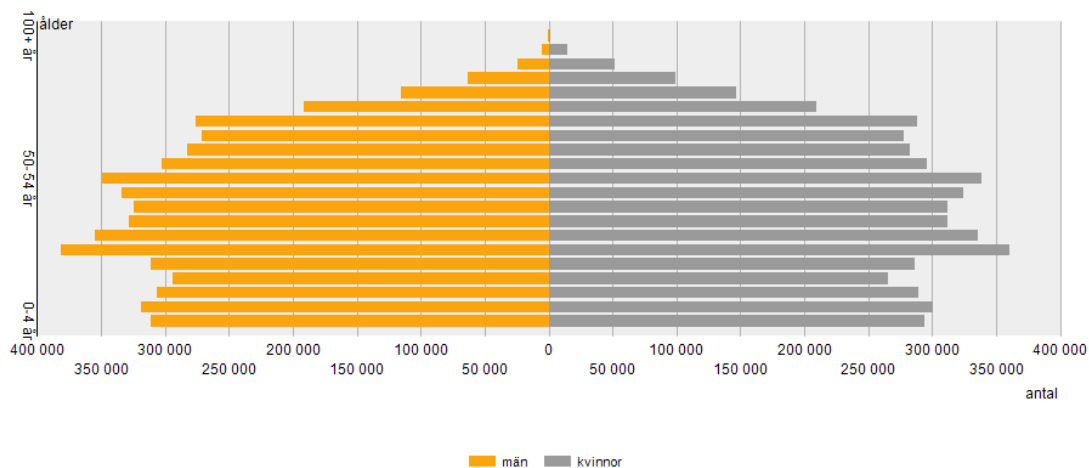
I Höors kommun bor 16 637 personer (SCB, 2018). Dessa bor i huvudsak i tätorten Höör. Befolkningstätheten i kommunen är 57,3 personer per kvadratkilometer. Detta är betydligt lägre än i Skåne som helhet med 124,2 personer per kvadratkilometer och placerar Höör i nedre spannet av de 33 kommunerna i länet (plats 22 av 33 kommuner). Jämfört med hela landet är Höör ganska tätbefolkad, då det över Sveriges yta inte bor mer än 25,1 personer per kvadratkilometer (SCB, 2018).

Kommunen har en ökande befolkning och nya områden exploateras varje år. 2018 växte kommunen med 159 invånare och de tio senaste åren har tillväxten varit totalt 1 598 invånare (SCB 1, 2019).

Åldersfördelningen bland kommunens boende är av intresse i risk- och sårbarhetsanalysen eftersom olika åldersgrupper är olika sårbara vid olyckor och samhällsstörningar/kriser. Fördelningen av invånare på olika åldersgrupper framgår i figur 3 (Höors kommun) och figur 4 (Sverige).

Figur 3: Fördelning av invånare efter ålder och kön (Höors kommun)(SCB)

Figur 4: Fördelning av invånare efter ålder och kön (Sverige)

Den vanligaste boendeformen i kommunen är småhus med äganderätt, (73%), vilket är betydligt högre än genomsnittet i landet (42%). Andelen som bor i hyresrätt (15%) och bostadsrätt (3%) är betydligt lägre än riksgenomsnittet (28% respektive 20%). (SCB, 2018).

Höors kommun ligger strategiskt mitt i Skåne vilket har bidragit till att kommunen utvecklas till en knutpunkt i Skåne när det gäller kommunikationsmöjligheter, främst väg- och järnvägstransport. Trafikvolymen är att betrakta som hög för en kommun i Höors storlek med riksväg (RV) 13, RV23 och E22 som korsar kommunen. På RV13 fram till korsningen på RV23 förekommer även många transporter med farligt gods.

Några grundläggande väderdata för Höors kommun och dess närmaste omgivning visas i tabell 1, med jämförelser för hela landet.

Väderdata	Mellersta Skåne	Jämförelse med riket
Dygnsmedeltemperatur hela året	6-8 °C	Kommunen hör till en av de varmaste zonerna i landet.
Nederbörd årsmedel	700 mm/år	Kommunen ligger i det normala spannet i landet
Normalt antal dygn med snötäcke, medelvärde	25-50 dygn/år	Kommunen hör till den zon i landet med minst antal snötäckta dygn.
Årsmedelvärde maximalt snödjup	0-20 cm	Kommunen hör till den zon i landet med minsta medelvärdet.
Normalt antal dygn med åska, medelvärde	10-12 dygn/år	Kommunen tillhör samma zon som majoriteten av landet.
Normala vindförhållanden öppen slätt, medelvärde	6,5-7,5 m/s	Kommunen ligger i den zon som har högst normala vindenergiförhållanden i landet.

Tabell 1. Väderdata för mellersta Skåne jämfört med hela riket (SMHI, 2017)

Kommunens verksamhet – styrning, organisation och förvaltning

Höors kommuns organisation är ansvarig för många typer av insatser och verksamheter inom kommunens geografiska område och gentemot de människor som bor, arbetar eller vistas i kommunen. All den verksamhet som kommunen bedriver är på ett eller annat sätt betydelsefull för samhällets och människornas välmående och utveckling, i många fall till och med helt nödvändig. En del verksamhet är beslutad i lagstiftning och måste tillhandahållas av kommunen medan andra aktiviteter sker på frivillig basis genom inriktning av de beslutande instanserna i kommunen.

Verksamheter/tjänster som kommunen måste tillhandahålla enligt lag:

- Barnomsorg och förskoleverksamhet
- Skolväsende
- Bibliotek
- Socialtjänst
- Hälsa- och miljöskydd
- Vård och omsorg av äldre och funktionshindrade
- Avfallshantering och renhållning
- Ordning och säkerhet
- Plan- och byggfrågor
- Räddningstjänst
- Vatten och avlopp
- Överförmyndarverksamhet

Exempel på verksamhet som sker på frivillig grund:

- Bostäder
- Fritidsverksamhet
- Kultur
- Näringsliv

Kommunen är en politiskt styrd organisation där invånarna vart fjärde år (vid kommunvalet) väljer de representanter som tar plats i kommunfullmäktige och vilka därifrån fattar de beslut som styr och inriktar de politiska nämndernas och den kommunala förvaltningens arbete. Nämnderna fattar vissa beslut inom sitt särskilda verksamhetsområde och/eller bereder ärenden för beslut i kommunfullmäktige. Nedan görs en kort beskrivning av respektive nämnds verksamhetsområde, vilket också illustreras översiktligt i figur 3.

Politisk organisation

Kommunstyrelsen - är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och svarar för övergripande ledning och samordning av kommunens angelägenheter. Kommunstyrelsen ska förbereda och lämna förslag i de ärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige och har det övergripande ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs. I Höors kommun är kommunstyrelsen även personalnämnd, räddningsnämnd och krisledningsnämnd samt ansvarig för utbyggnadsplaner och markfrågor.

Barn- och utbildningsnämnden - ansvarar bland annat för förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklasser, grundskola, fritidshem och kommunal vuxenutbildning.

Miljö- och byggnadsnämnden - ansvarar för ärenden inom miljö- livsmedels- och hälsoskyddsområdet samt för ärenden som rör byggverksamhet.

Nämnden för kultur, arbete och folkhälsa – ansvarar för

Socialnämnden - ansvarar för all verksamhet inom äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och kommunal hälso- och sjukvård.

Tekniska nämnden - ansvarar för drift och planering samt utbyggnad av kommunal infrastruktur såsom till exempel gator, gång- och cykelvägar. Parker, grönområden och lekplatser ingår även i nämndens ansvarsområde. Dessutom svarar man för samordningen mellan renhållningsbolaget MERAB och kommunen.

VA-Räddningstjänstnämnden – ansvarar för räddningstjänsten (Höors kommun och Hörby kommun delar räddningstjänst) och vatten och avlopp (VA).

Valnämnden - utgör lokal valmyndighet, vilket innebär att den ansvarar för planering och genomförande av valen till riksdagen, regionen och kommunfullmäktige samt till Europaparlamentet. Nämnden ansvarar också för att ordna förtidsröstning i kommunen inför varje val. Efter sammanräkning av samtliga avgivna röster rapporterar valnämnden resultatet till Valmyndigheten på valdagen.

Överförmyndarnämnden - kontrollerar förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap samt ger tillstånd till olika rättshandlingar. Syftet är att omyndiga barn eller myndiga personer som inte själva kan ta hand om sig, inte ska missgynnas ekonomiskt eller rättsligt. Hörby och Höör har en gemensam överförmyndarnämnd.

Förvaltningsorganisation

Förvaltningsorganisationen består av anställda som utför det dagliga arbetet och verkställer de beslut som politikerna fattat. I Höors kommun är förvaltningen indelad i sektorer. Varje sektor lyder under en eller flera politiska nämnder.

På sektorerna jobbar man med att handlägga ärenden, verkställa nämndens beslut och med att driva den dagliga verksamheten. Arbetsuppgifterna kan vara att ge bygglov, bevilja ekonomiskt bistånd, undervisa i skolorna eller att sköta äldreomsorgen.

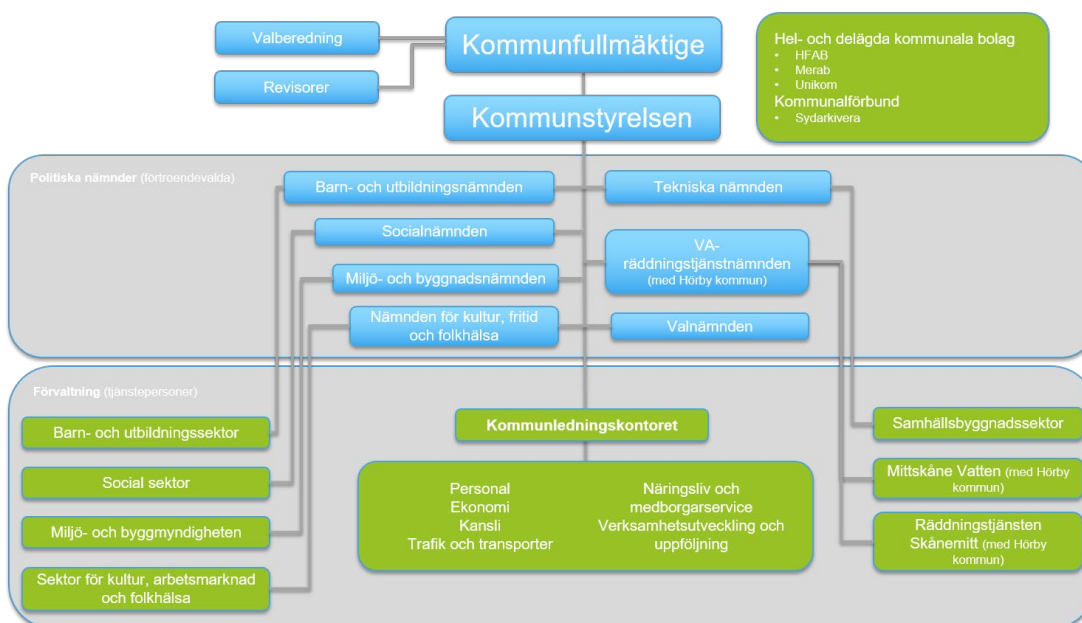
Utöver de olika sektorerna finns ett kommunledningskansli med centrala funktioner som personalkontor, ekonomikontor och kansli. Höors kommun och Hörby kommun delar Räddningstjänst och ingår i nämnden VA-Räddningstjänstnämnden. VA-

Räddningstjänstnämnden ansvarar även för vatten och avlopp (VA). GIS-frågorna (geografisk information) har en egen enhet som lyder direkt under kommunstyrelsen.

Kommundirektören är kommunens högste tjänsteperson och chef över de olika sektorscheferna. Kommundirektören har ett övergripande ansvar att samordna arbetet inom kommunen. Till sin hjälp har kommunstyrelsen en ledningsgrupp som består av sektorschefer, ekonomichef och personalchef.

Sektorer i Höors kommun

- Barn- och utbildningssektorn
- Social sektor
- Samhällsbyggnadssektor
- Miljö- och byggmyndigheten
- Kultur, arbete och folkhälsa

Figur 5: Höors kommuns organisation

Höors kommuns organisation för hantering av samhällsstörningar och kriser

Som komplement till den övergripande beskrivningen av kommunens styrning och förvaltning görs här en fördjupad genomgång av kommunens organisation för hantering av samhällsstörningar och kriser samt de principer och funktioner som har en särskild betydelse för kommunens arbete före, under och efter en krissituation eller extraordinär händelse.

Det svenska systemet för samhällsskydd och beredskap utgår från tre principer, ansvars-, närhets-, och likhetsprincipen. Dessa är inte definierade i lag men ur utredningar och propositioner framgår att de utgör en bakgrund till regelverken och kommunens uppdrag

och mandat (MSB, 2018). Principerna appliceras på hela det svenska samhället och är vägledande även för Höors kommuns agerande vid hanteringen av samhällsstörningar.

Ansvarsprincipen innebär att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har motsvarande ansvar vid en störning i samhället. Det finns också en utökad ansvarsprincip som innebär att aktörerna i samhället ska stödja och samverka med varandra.

I ansvarsprincipen ingår också att aktörer som berörs av en kris ska samverka med varandra för att säkerställa god samordning och effektivt resursutnyttjande samt att aktörerna ska agera proaktivt och vidta nödvändiga åtgärder även i osäkra situationer med brist på information.

Närhetsprincipen innebär att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga.

Likhetsprincipen innebär att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Verksamheten under samhällsstörningar ska alltså fungera som vid normala förhållanden, så långt det är möjligt.

Med dessa principer som utgångspunkt har Höors kommun en strategi för hantering av samhällsstörningar och kriser som innebär att den/de delar av kommunens verksamhetsområden som är drabbade av störningen också är de som i huvudsak har ansvar för att hantera den, i samverkan och med stöd från övriga kommunen och samhällets övriga resurser. Verksamheterna och krisledning ska vara proaktiva och aktivt samverka internt och med externa aktörer. Vid en störning har varje verksamhet ansvar för att upprätthålla sina samhällsviktiga åtaganden och ska också planera för att kunna göra detta.

Förutom upprätthållandet av sina egna samhällsviktiga åtaganden har kommunen också ett utökat ansvar i sitt geografiska område, det geografiska områdesansvaret. Detta ansvar är lagstadgat och innebär att kommunen verkar på lokal nivå inom hela sitt område för att:

- Olika aktörer i kommunen samverkar med varandra och samordnar sin planering och sina förberedelser inför extraordinära händelser och samhällsstörningar.
- Samordning och samverkan mellan olika aktörer sker även under en pågående händelse.
- Information till allmänheten vid extraordinära händelser samordnas.

(LEH 2 kap. 7§)

Det geografiska områdesansvaret innebär bland annat att kommunen ska vara beredda att kalla samman och stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion på lokal nivå (MSB, 2018).

I enlighet med de principer som beskrivits ovan ska beslutsvägarna och styrningen av kommunens verksamhet följa de normala vägarna så långt det är möjligt. Under en extraordinär händelse kan det dock krävas snabba politiska beslut. Därför finns en särskild krisledningsnämnd som vid en sådan situation kan tillträda och ta över hela eller delar av den vanliga politiska organisationens uppgifter. I Höors kommun är kommunstyrelsen tillika krisledningsnämnd.

Höors kommun kommer vid en allvarlig störning och/eller extraordinär händelse att sammankalla en krisledningsgrupp/krisledningsstab. Denna består i första hand av verksamhetscheferna i kommunens förvaltningsorganisation samt de tjänstemän, experter och stödfunktioner som behövs i den specifika situationen. Krisledningsstabens uppgift är att agera utifrån de ramar och riktlinjer som satts upp av den politiska organisationen (ordinarie eller krisledningsnämnd) samt att förse denna med beslutsstöd.

Höors kommun har en tjänsteman i beredskap (TIB) som har beredskap dygnet runt hela året. TIB ser till att kommunen, oavsett tid på dygnet, har tillgänglighet, beredskap och initial förmåga att hantera incidenter och störningar som påverkar den egna organisationen och/eller Höors geografiska område. I Höors kommun bemannas rollen till vardags av räddningstjänstens yttre befäl i beredskap.

Inom organisationen för kommunens räddningstjänst finns funktionen beredskapssamordnare, som har en övergripande och sammanhållande roll i kommunens analyser, arbete och förberedelser inför och efter inträffade samhällsstörningar och eventuella kriser och extraordinära händelser.

Kommunen har en särskild krisstödsgrupp som kan bistå med praktisk hjälp och stöd åt verksamheter internt eller externt i kommunen och kommunens geografiska område vid händelser som medför behov av psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM). Krisstödsgruppen består av en ledningsgrupp samt stödpersoner/stödgrupper. Gruppen har förberedda rutiner för larmning/inkallning, för upprättande av mottagningscenter och etablerad samverkan med frivilliga organisationer och krisstödsorganisationer hos externa företag i kommunen.

2. METODIK

Beskrivning av arbetsprocess och metod

Som metod och hjälpmedel för insamlingen och sammanställningen av data och analysmaterial i kommunens alla verksamhetsområden har kommunen använt en modern metod, framtagen med hjälp av experter och forskare inom området, som är särskilt anpassad för just kommunala risk- och sårbarhetsanalyser och för de föreskrifter som gäller för kommunen.

Metoden kallas i ursprungsversionen för "Tre steg för ett robustare Malmö", den lokalt anpassade varianten har således benämnts "Tre steg för ett robustare Höör", och är framtagen gemensamt av kommunerna och Lunds Tekniska Högskola. Metoden används för RSA i flertalet kommuner för perioden 2019-2022.

Varje steg i metoden genomförs av representanter från kommunens verksamheter med närvaro och stöttning av en eller flera processledare, som hjälper till att föra diskussionerna framåt och bidrar med en helhetsbild från kommunens övriga verksamheter och tidigare insamlat material. Arbetet formas och dokumenteras genom att särskilt utformade mallar fylls i, där specifika frågor besvaras. Verksamhetens representanter styr själva vilken information som ska föras in och vid vilka frågor tonvikten ska läggas samtidigt som metodens mallstruktur och fastslagna bedömningskriterier gör att indatan är jämförbar mellan kommunens olika verksamhetsdelar och går att använda till kommunövergripande analyser.

Förutom kommunens egna verksamhetsrepresentanter har även några externa parter som är verksamma i kommunens geografiska område deltagit i arbetet, bland annat från det kommunala bostads- och fastighetsbolaget och från de kommungemensamma bolagen och verksamheterna.

Den stora fördelen med metoden är att två olika typer av processer – riskhantering och kontinuitetshantering – slås samman, vilket underlättar arbetet för verksamhetsrepresentanterna och beredskapssamordnaren som deltagit i arbetet och ger stora vinster (LTH/Malmö stad, 2018).

Kommunens arbete med kontinuitet och hantering av sårbarheter är inte begränsad till arbetet med den risk- och sårbarhetsanalys som ska antas en gång per mandatperiod och lämnas till länsstyrelsen, eller den årliga rapporteringen. Arbetet är kontinuerligt och utförs i alla kommunens delar hos personalen där den specifika verksamhetskunskapen finns. Detta för att åstadkomma robusthet och beredskap ute i verksamheterna att kunna hantera störningar både i vardagen, vid extraordinära händelser och vid höjd beredskap. Kommunens beredskapssamordnare stöttar verksamheternas arbete och hjälper till med struktur och kommunövergripande sammanställningar och analyser.

Risk- och sårbarhetsanalysen är ett övergripande dokument och kan inte innehålla detaljerande analyser för varje verksamhetsområde i kommunen. Djupgående och specifika analyser tas fram i respektive verksamhet som en del av den fortlöpande kontinuitetshanteringen. Detta görs utöver arbetet med den övergripande processmetoden.

Metodbeskrivning

Metoden består av tre steg: *Steg 1 – Kartlägg er förvaltning*, *Steg 2 – Analysera oönskade händelser* och *Steg 3 – Ta fram ett beslutsunderlag för förbättringsåtgärder*. Dessa tre steg består i sin tur av olika delsteg som syftar till att göra varje steg lättare att genomföra. Varje delsteg innehåller ett antal frågor som ska besvaras vilket dokumenteras i de förutbestämda mallarna som följer med metoden.

Steg 1 – Kartlägg er förvaltning handlar om att kartlägga vilken del av förvaltningsåtaganden som är samhällsviktiga för kommunen och som bör omfattas av RSA-arbetet. I den första delen av Steg 1A besvaras vilka åtaganden som er förvaltning/ sektor har samt att deltagarna i gruppen beskriver vilka konsekvenser som kan uppstå om åtagandena inte kan genomföras.

Nästa steg är 1B, där det beskrivs vilka av dessa åtaganden som är speciellt viktiga att de fungerar. Sedan görs ett urval av dessa åtaganden som går vidare till Steg 1C. Där görs en bedömning av vad åtagandena är beroende av men också beskriva vilka reservlösningar som finns om beroendena inte är tillgängliga.

Avslutningsvis i Steg 1D föreslås vilka förbättringsåtgärder som vi redan nu har kunnat identifiera såhär i inledningen av er kartläggning av åtaganden.

Steg 2 – Analysera oönskade händelser handlar om att utifrån den kartläggning som gjordes i Steg 1, bedöma olika oönskade händelsers inverkan. Även här har vi delat in det i delsteg, där Steg 2A handlar om att identifiera vilka oönskade händelser som allvarligt kan påverka förvaltningen samt göra ett urval av händelser att analysera vidare. I Steg 2B konkretiseras sedan de händelser som analyseras vidare.

Steg 3 – Ta fram ett beslutsunderlag för förbättringsåtgärder handlar om att, utifrån underlagen från Steg 1 och 2, ta fram ett beslutsunderlag som kan användas för att genomföra förbättringsåtgärder med syftet att riskerna för förvaltningen och kommunen minskar samt att förmågan ökar. Förbättringsåtgärder bör inriktas på de åtaganden, beroenden och händelser som är mest kritiska för förvaltningen. Därför presenteras i Steg 3A-C en sammanställning av alla resultat från Steg 1 och 2. I Steg 3D tas möjliga åtgärdsförslag fram och de prioriteras sedan i Steg 3E. Beskrivning hur detta steg ska genomföras.

Uppstart

Inför uppstarten av kommunens risk- och sårbarhetsanalys kontaktades samtliga förvaltningar/ sektorer och bolag, där de fick i uppgift att utse representanter från samtliga verksamhetsområden inom sin förvaltning/ sektor. Respektive förvaltning/ sektor/ bolag skapade en arbetsgrupp som under en dag fick med hjälp av en processledare diskutera, analysera och dokumentera frågeställningarna som metoden genererade i respektive steg och delsteg, se förklaring av metoden i avsnitt 1.

Inför uppstarten av steg 1 fick även gruppdeltagarna möjlighet att läsa in sig på metoden innan första workshopen ägde rum för att vara insatt i metoden och vad risk och

sårbarhetsanalys innebär. Dagen innan workshopen ägde rum skulle varje grupp inkomma med delsteg 1A, där de fick i uppgift att fylla i sina respektive åtaganden som förvaltningen/sectorn/bolaget har i enlighet med förvaltningens reglemente, vilket senare belystes ytterligare en gång till under workshopen för att säkerställa att samtliga åtaganden fanns representerade

Gruppdeltagarna som deltog i risk-och sårbarhetsarbetet bestod exempelvis både av förvaltningschefer, VD, enhetschefer, specialister, tekniker, pedagoger och handläggare etc. I utskicket inför arbetet med risk-och sårbarhetsanalysen poängterades att gruppen bör bestå av en tvärsektoriell grupp för att fånga upp alla berörda områden och infallsvinklar, samt att de verksamheter som bedrivs av privata aktörer bjuds in. De verksamheter som deltog i mandatperiodens risk-och sårbarhetsanalys redovisas i tabell 2.

Genomförande

Arbetet genomfördes i workshopsformat där processledaren inledningsvis berättade om bakgrunden varför detta arbetet ska göras, vilka lagstiftningar som styr arbetet och en omvärldsanalys för att bättre förstå sammanhanget. Vidare gav även en grundlig genomgång av kommunens valda metod där processledaren förevisade med exempel i storgrupp. Därefter delades gruppdeltagarna in i mindre grupper och tog de åtaganden som låg närmast deras kompetensområde. Grupperna fick kontinuerligt stöd av processledaren för vägledning genom de olika stegen i metoden. Under tiden poängterades även att deltagarna skulle anteckna om det uppkom förbättringsförslag som redan här och nu skulle kunna genomföras. Dessa eventuella förbättringsförslag lyftes sedan upp i storforum och ansvarig för genomförandet dokumenterades. Avslutningsvis aggregerades den insamlad data från respektive verksamhet. Utifrån den aggregerade data kan respektive verksamhet se vilka åtaganden som enligt metoden bedöms som kritiskt, vilka reservlösningar som idag är tillgängliga och reservlösningens uthållighet samt förslag på åtgärder. Informationen är även grupperad för att kunna se vilka åtgärder som bör prioriteras på verksamhetsnivå alternativt på kommunövergripande nivå.

Följande delar av kommunens verksamheter har involverats i arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen¹

Förvaltning/sektor/bolag	Verksamhet
Sociala sektorn	Äldreomsorg, hemtjänst, OF, IFO, stödinsatser, myndighetsutövning vuxen, Barn och familj
Samhällsbyggnadssektor	Miljö- och naturvård, översiktsplanering, detaljplaner, fibernät, gator och vägar, lekplatser, grönområden, energirådgivning
Barn- och utbildningssektor	Förskola, Grundskola, Fritidshem, Måltidsverksamhet, Skolskjuts
Sektorn för kultur, arbete och folkhälsa	Bibliotek, bad, inkludering, gymnasieutbildning, vuxenutbildning, boende asylsökande, svenska för invandrare, stöd till arbete
Miljö- och byggmyndigheten	Bygglov, miljöskydd, livsmedel, hälsoskydd
Kommunledning	Kommunledning, Kommunikation, IT, HR, Ekonomi, Kansli, Upphandling, Näringsliv.
Bolag & kommungemensamma verksamheter	UniKom, Mittskåne Vatten, Räddningstjänsten Skånemitt, MerAB, Höörs Fastighets AB

Tabell 1: Kommunens verksamheter

Den sammanställda risk- och sårbarhetsanalysen ger vägledning för vilka utredningar och analyser som kan behöva tas fram och presenterar förslag på åtgärder som sedan kan överföras till handlingsplaner. Varje verksamhet ansvarar sedan för sina verksamhetsspecifika åtgärder och handlingsplaner. Kommunövergripande behov sammanställs och presenteras för beslutsfattare och politiker av kommunens beredskapssamordnare.

Inför rapporteringen av RSA 2019-2022 har kommunen fokuserat på en bred analys över hela kommunens förvaltning och alla dess verksamheter och åtaganden med hjälp av metoden ”Tre steg för ett robustare Höör”.

Steg 2 och 3 i metoden har inte slutförts till rapporteringen 2019-2022, detta på grund av inriktningen på att skapa en heltäckande grund för det fortsatta arbetet enligt metoden, och därmed fokuseringen på att genomföra en bred implementering av steg 1. Vissa riskanalyser, analyser av samhällsstörningar och oönskade händelser har samordningsgruppen därmed varit tvungna att basera på äldre analyser som kommunen gjort vid tidigare arbete. Resultaten därifrån har börjat bli utdaterade och är inte optimala,

¹ MSBFS 2015:5

men har kunnat användas i vissa fall. Steg 2 och 3 i analysen är prioriterat att genomföra i verksamheterna kommande år.

Kommunens beredskapssamordnare har i processen för 2019-2022 tagit hjälp av en extern konsult för delar av datainsamlingsarbetet enligt den beslutade metoden. Konsulten som valdes har haft stor erfarenhet av den specifika metod som användes och med tät kontakt mellan konsulten och samordningsgruppen har helhetsperspektiv och styrning av arbetet kunnat bibehållas.

Rapporteringen av RSA 2019-2022 följer den uppställning som är föreskriven i MSBFS 2015:5. Nedan görs en kortfattad beskrivning av vilka analyser som har gjorts för att sammanställa resultaten i denna rapport, kapitel för kapitel. Processen beskrivs också i respektive del av rapporten.

Beskrivning av Höors kommun och kommunens geografiska område

Kommunens egna utredningar, tidigare mandatperioders RSA-rapporter, externa källor och statistik har använts för att på ett översiktligt sätt beskriva de faktorer inom och utanför kommunens gränser som har betydelse för den fortsatta analysen ur perspektivet extraordinära händelser, kriser, samhällsstörningar och olyckor.

I kapitlet beskrivs också Höors kommuns politiska organisation, förvaltningsorganisation (inkl. kommunala bolag) samt organisationen för att hantera kriser och extraordinära händelser. Informationen är sammanställd från kommunens egna planer och handlingsprogram samt med hjälp av steg 1 i RSA-metoden "Tre steg för ett robustare Höör" – Kartläggning av den egna verksamheten.

Identifiering av samhällsviktig verksamhet inom Höors kommuns geografiska område

För att identifiera samhällsviktig verksamhet inom Höors kommuns åtaganden har steg 1 i RSA-metoden "Tre steg för ett robustare Höör" använts - Kartläggning av den egna verksamheten. Genom att representanter från kommunens olika verksamhetsområden har fått värdera sina åtaganden och gjort en bedömning av hur snabbt, vid ogynnsamma förhållanden, allvarliga konsekvenser skulle kunna uppstå om åtagandet inte kan utföras. Till grund för bedömningen ligger föreskriftens definition av samhällsviktig verksamhet (MSBFS 2015:5) och MSB:s inriktning för vad i samhället som är skyddsvärt (MSB, 2014). De åtaganden där ett avbrott på kort tid kan leda till allvarliga samhällsstörningar har identifierats som särskilt samhällsviktiga och redovisas.

De samhällsviktiga verksamheter som bedrivs av andra organisationer inom Höors kommuns geografiska område innefattas ej i denna rapport.

Identifierade kritiska beroenden för Höors kommuns samhällsviktiga verksamheter

En stor del av steg 1 i den metod för RSA som använts handlar om att kartlägga vilka beroenden som finns i och mellan de kommunala verksamheterna och deras åtaganden. En fördjupad beroendeanalys har genomförts för alla de kommunala åtaganden som identifierats som särskilt samhällsviktiga.

Verksamheternas arbete har samordnats så att vissa förutbestämda beroenden har analyserats för alla viktiga åtaganden, vilket möjliggör kommunövergripande analyser och

slutsatser. Vilka beroenden som valts ut för analys beslutades av beredskapssamordnaren inför arbetscykelns uppstart. Verksamhetsrepresentanterna har också haft möjlighet att lägga till andra särskilt relevanta beroenden.

Identifierade och analyserade risker för Höors kommun och kommunens geografiska område

Riskidentifiering är genomförd med hjälp av vägledande litteratur, bland annat MSB:s vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser (MSB, 2011), kommunens egna erfarenheter av inträffade händelser i kommunens geografiska område och närområde samt genom andra kommuners och myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser.

De risker och typhändelser som bedömts kunna innebära/leda till en allvarlig samhällsstörning och/eller en extraordinär händelse har analyserats kvalitativt.

Information har hämtats från externa källor, andra myndigheters risk och sårbarhetsanalyser och resultat från Höors kommuns tidigare RSA-arbete. Anledningen till att ett kvalitativt tillvägagångssätt valts snarare än en kvantitativt är bristen på tillgång till pålitliga och jämförbara numeriska data.

I RSA-metoden "Tre steg för ett robustare Höör" är steg 2 – Analysera oönskade händelser avsedd att användas till denna del av analysen. På grund av den inriktning som kommunen haft, att i första hand utföra kartläggningen i steg 1 brett och grundligt över samtliga verksamheter, har steg 2 inte kunnat genomföras fullt ut. I stället har kommunens arbete från tidigare år kompletterat riskanalyserna i denna rapport i den mån resultaten fortfarande bedömts vara aktuella. Steg 2 i metoden kvarstår därmed att utföra under den kommande mandatperioden.

Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom Höors kommun och kommunens geografiska område.

Kartläggningen av kommunens förmåga och eventuella brister i att upprätthålla samhällsviktiga åtaganden och i övriga hantera de behov som uppstår vid en samhällsstörning, kris eller extraordinär händelse har arbetats fram utifrån resultaten av övriga analyser. Framför allt har kritiska beroenden, beroendekedjor och robustheten i verksamheternas reservlösningar jämförts med de möjliga konsekvenserna av identifierade och beskrivna riskscenarier.

Totalt har fem övergripande sårbarheter beskrivits. I verkligheten finns såklart fler sårbarheter av varierande allvarlighetsgrad, men det är dessa fem som har bedömts vara mest angelägna.

Behov av åtgärder med anledning av risk och sårbarhetsanalysens resultat.

Utifrån de behov som har identifierats genom kartläggningen av kommunens sårbarheter och brister i krisberedskap har en rad åtgärdsförslag tagits fram. Åtgärdsförslagen har också baserats på behov som identifierats genom tidigare RSA-processer eller som har kommit direkt på förslag från en eller flera av kommunens verksamheter i samband med det arbete som har utförts under 2019.

3. SAMHÄLLSVIKTIGT

Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område

För att risker och sårbarheter inom kommunen ska kunna analyseras behövs en kartläggning av samhällsviktiga verksamheter inom kommunförvaltningen och kommunens geografiska område. För att det ska gå att förstå vad som är en samhällsviktig verksamhet är det nödvändigt att utgå ifrån vad det är som behöver skyddas. MSB har gett ut en inriktning för samhällsskydd och beredskap där följande har angetts som det som samhället ska skydda mot olyckor, kriser och krig etc. (MSB, 2014).

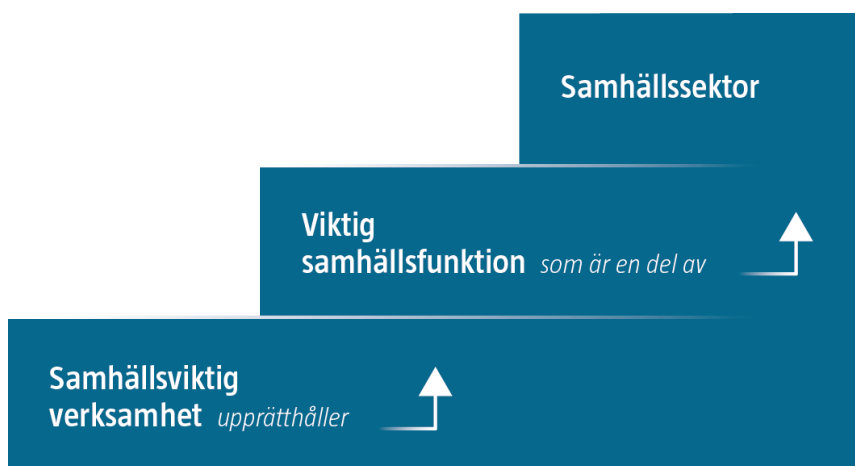
- Människors liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter samt människors tilltro till dessa
- Miljön och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

En samhällsviktig verksamhet är en verksamhet som måste fungera antingen för att vi inte ska hamna i allvarliga kriser, eller för att hantera kriser när de väl inträffar. I MSBFS (2015:5) definieras en samhällsviktig verksamhet som en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av, eller svår störning i, verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

En verksamhet kan vara samhällsviktig på lokal, regional, nationell eller internationell nivå. I denna rapport är fokus på verksamheter på lokal nivå inom kommunens geografiska område. Verksamhet kan vara anläggningar, noder, infrastrukturer eller tjänster.

MSB har valt ut elva sektorer för identifiering av samhällsviktig verksamhet. Dessa är energiförsörjning, finansiella tjänster, handel & industri, hälso- & sjukvård samt omsorg, information & kommunikation, kommunalteknisk försörjning, livsmedel, offentlig förvaltning, skydd & säkerhet, socialförsäkringar och transporter. Varje samhällssektor kan delas in i viktiga samhällsfunktioner som i sin tur upprätthålls av samhällsviktiga verksamheter, se figur 6 samt tabell 2 nedan.

Figur 6: Samhällsviktig verksamhet, funktion och sektor

Samhällssektor	Exempel på samhällsfunktioner
Energiförsörjning	produktion av el, distribution av el, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av bränslen och drivmedel
Finansiella tjänster	betalningar, tillgång till kontanter, centrala betalningssystemet, värdepappershandel
Handel & Industri	bygg- och entreprenadverksamhet, detaljhandel, tillverkningsindustri
Hälso- & sjukvård samt omsorg	akutsjukvård, läkemedels- och materiel, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre, primärvård, psykiatri, socialtjänst, smittskydd för djur och människor
Information & kommunikation	telefoni, internet, radiokommunikation, distribution av post, produktion
Kommunalteknisk försörjning	dricksvattenförsörjning, avloppshantering, renhållning, väghållning
Livsmedel	distribution av livsmedel, primärproduktion av livsmedel, kontroll av livsmedel, tillverkning av livsmedel
Offentlig förvaltning	lokal ledning, regional ledning, nationell ledning, begravningsverksamhet, diplomatisk och konsulär verksamhet
Skydd & säkerhet	domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, alarmeringstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll, bevaknings- och säkerhetsverksamhet
Socialförsäkringar	allmänna pensionssystemet, sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen
Transporter	flygtransport, järnvägstransport, sjötransport, vägtransport, kollektivtrafik

Tabell 2: Samhällssektorer där samhällsviktig verksamhet kan finnas och exempel på viktiga funktioner inom respektive sektor (MSBFS 2015:5)

Samhällsviktig verksamhet finns inte enbart inom den kommunala organisationen. Även hos andra myndigheter, företag och anläggningar som verkar/är lokaliserade inom Höors kommuns gränser finns samhällsviktiga funktioner på lokal, regional och/eller nationell nivå.

Kommunens egna samhällsviktiga åtaganden har identifierats genom kommunens arbetsprocess där verksamheter i kommunen har deltagit med beskrivningar och analyser inom sitt eget område. Dessa redovisas i detta kapitel.

De samhällsviktiga verksamheter som bedrivs av andra organisationer inom Höors kommuns geografiska område innefattas ej i denna rapport.

Samhällsviktig verksamhet som ingår i kommunens huvudmannansvar

I kommunens arbetsprocess med risk- och sårbarhetsanalys har hela kommunens verksamhet genomlysts och beskrivits i termer av åtaganden. Detta har gjorts av verksamheterna själva, med stöd av processledare. Eftersom åtagandena beskrivs i olika detaljeringsgrad (en del är specifika medan andra är mer övergripande) finns det ingen koppling mellan antalet åtaganden ett verksamhetsområde i kommunen har beskrivit och hur stor samhällsviktig inverkan verksamheten har.

Alla kommunens åtaganden är på ett eller annat sätt betydelsefulla för invånarna och samhället. För att göra en värdering i ett risk- och sårbarhetsperspektiv har tiden till dess att allvarliga konsekvenser kan komma att uppstå om åtagandet av någon anledning inte kan utföras bedömts. Ju kortare tid desto mer känsligt är driften ur ett kontinuitetsperspektiv. Bedömningen har gjorts av respektive verksamhetsrepresentant utifrån tre typer av allvarliga konsekvenser som är anpassade till MSB:s vägledning för vad i samhället som är skyddsvärt; hot mot människors liv och hälsa, störningar i samhällets funktionalitet och motsättningar, misstro mot samhället eller social oro.

Nästan alla åtaganden bedömdes ha en sådan betydelse att ett avbrott förr eller senare kan leda till allvarliga konsekvenser, om förhållandena är ogynnsamma. I många fall handlar det om långsiktiga strategiska eller förebyggande åtaganden där konsekvenserna skulle uppstå först efter en längre tids avbrott. För syftet med denna analys har de åtaganden med verkligt kort tid till potentiellt allvarliga konsekvenser lyfts fram för fortsatt analys. Vissa av de övriga åtagandena kan bli aktuella för fördjupat arbete under kommande mandatperiod.

I nedanstående tabell 3: Samhällsviktig verksamhet i Höors kommun redovisas de samhällsviktiga verksamheter som finns i kommunen, och som identifierats i risk- och sårbarhetsarbetet. Beskrivning av tillvägagångssätt, se kapitel 1. Metodbeskrivning.

Samhällssektor	Samhällsfunktion	Samhällsviktig verksamhet
Energiförsörjning <i>Exempel på samhällsfunktioner: produktion av el, distribution av el, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av bränslen och drivmedel</i>	Ej aktuell, extern aktör	Ej aktuell, extern aktör.
Finansiella tjänster <i>Exempel på samhällsfunktioner: betalningar, tillgång till kontanter, centrala betalningssystemet, värdepappershandel</i>	Betalningar	Löneutbetalning
Handel & industri <i>Exempel på samhällsfunktioner: bygg- och entreprenadverksamhet, detaljhandel, tillverkningsindustri</i>	Drift Samhällsviktig verksamhet	Drift/underhåll kommunägda samhällsviktiga verksamheter
Hälso- & sjukvård samt omsorg <i>Exempel på samhällsfunktioner: akutsjukvård, läkemedels- och materiel, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre, primärvård, psykiatri, socialtjänst, smittskydd för djur och människor</i>	Hemtjänsten	Hemtjänsten
	Hemsjukvård avancerad	Hemsjukvård
	Individ och familjeomsorg	Individ och familjeomsorg
	Personlig assistans	Personlig assistans
	Trygghetslarm	Trygghetslarm
	Särskilda boendeformer	Äldreboenden, gruppboenden etc
	Omsorg om barn	Fritidsverksamheter, grundskolor och förskolor
Information & kommunikation <i>Exempel på samhällsfunktioner: telefoni, internet, radiokommunikation, distribution av post, produktion</i>	Kriskommunikation	Kriskommunikation
	Internet, intranät	Drift av nätverk
	Kritiska verksamhetssystem	Drift av kommunernas kritiska verksamhetssystem
Kommunalteknisk försörjning <i>Exempel på samhällsfunktioner: dricksvattenförsörjning, avloppshantering, renhållning, våghållning</i>	Dagvattenförsörjning	Dagvattenhantering vid skyfall
	Dagvattenförsörjning	Dagvattenhantering
	Våghållning	Vintervåghållning
	Spillvattenförsörjning	Rena spillvatten
	Spillvattenförsörjning	Transportera spillvatten
	Dricksvattenförsörjning	Producera dricksvatten
	Dricksvattenförsörjning	Leverera dricksvatten
Dagvattenförsörjning	Transportera bort/renera dagvatten	

Livsmedel <i>Exempel på samhällsfunktioner: distribution av livsmedel, primärproduktion av livsmedel, kontroll av livsmedel, tillverkning av livsmedel</i>	Distribution av livsmedel	Måltidsverksamheten
	Kontroll av livsmedel	Livsmedelskontroll inkl dricksvattenkontroll
Offentlig förvaltning <i>Exempel på samhällsfunktioner: lokal ledning, regional ledning, nationell ledning, begravningsverksamhet, diplomatisk och konsulär verksamhet</i>	Lokal krisledning	Lokal krisledning
Skydd & säkerhet <i>Exempel på samhällsfunktioner: domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, alarmeringstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll, bevaknings- och säkerhetsverksamhet</i>	Operativ räddningstjänst	Räddningstjänsten inkl personal, fordon, brandstationer etc
	Inriktnings- och samordningskontakt (ISK)	Tjänsten ISK. Utsedd personal räddningstjänsten
Socialförsäkringar <i>Exempel på samhällsfunktioner: allmänna pensionssystemet, sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen</i>	Ej aktuell	Ej aktuell
Transporter <i>Exempel på samhällsfunktioner: flygtransport, järnvägstransport, sjötransport, vägtransport, kollektivtrafik</i>	Vägtransport skolelever	Skolskjuts

Tabell 3: Samhällsviktig verksamhet i Höors kommun

För verksamhet som bedrivs inom kommunens organisation används begreppet åtagande, alltså ett uppdrag eller uppgift som utförs av en eller flera av kommunens verksamheter. Samhällsviktiga åtaganden är sådana som kan medföra allvarliga konsekvenser om de inte kan utföras. Med allvarlig konsekvens menas betydande negativ påverkan på det som är definierat som skyddsvärt (människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet och/eller övriga grundläggande värden).

Totalt har 39 stycken åtaganden använts för att beskriva kommunens verksamhetsområden utifrån ett risk- och sårbarhetsperspektiv. Knappt hälften, 20 stycken, av dessa har av verksamhetsrepresentanterna bedömts vara så pass kritiska att allvarliga konsekvenser kan uppstå inom tre dygn vid ett avbrott eller störning i utförandet. Dessa redovisas i tabell 4.

Kritiska åtaganden	Verksamhet
Hemtjänsten	Sociala sektorn
Hemsjukvård avancerad	Sociala sektorn
Individ och familjeomsorg	Sociala sektorn
Personlig assistans	Sociala sektorn
Trygghetslarm	Sociala sektorn
Särskilda boendeformer	Sociala sektorn
Omsorg fritids, grundskola och förskola	Barn och utbildningssektorn
Måltidsverksamheten	Barn och utbildningssektorn
Skolskjuts	Barn och utbildningssektorn
Dagvattenhantering vid skyfall	Samhällsbyggnadssektorn
Dagvattenhantering	Samhällsbyggnadssektorn
Vinterväghållning	Samhällsbyggnadssektorn
Arbetsmarknadsenheten, växthuset	Sektorn för kultur, arbetsmarknad och folkhälsa
Integration ungdomsboendet	Sektorn för kultur, arbetsmarknad och folkhälsa
Livsmedelskontroll ink dricksvattenkontroll	Miljö och byggnadssektorn
Löneutbetalning	Kommunledningskontoret
Krisledning	Kommunledningsgruppen
Kriskommunikation	Kommunledningsgruppen
Åtgärder efter olyckor	Höors fastighets AB
Drift Samhällsviktig verksamhet	Höors fastighets AB

Tabell 4: Kritiska åtaganden i Höors kommun (som vid avbrott får allvarliga konsekvenser < 3 dygn)

Åtagandena i tabell 4 har genom verksamheternas risk- och sårbarhetsarbete bedömts vara de viktigaste att upprätthålla i det korta tidsperspektivet vid en kris eller samhällsstörning. I metoden för kommunens risk- och sårbarhetsanalys har verksamheterna beskrivit dessa åtaganden i termer av aktiviteter.

4. BEROENDEN

Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet

Med begreppet beroende menas i detta sammanhang de tjänster och resurser som krävs för att genomföra kommunens åtaganden.

Identifierade beroenden

Kommunen har identifierat ett antal kritiska beroenden som redovisas i tabell 5. De beroendena som endast kan påverka ett åtagande marginellt togs inte med utan det är bara beroenden som allvarligt kan påverka ett åtagande som tas med, ett åtaganden som har bäring på samhällsviktiga verksamheter. Varje sektor som har deltagit i kommunens risk-och sårbarhetsanalys har med hjälp av metoden (steg 1C) analyserat sina verksamhetskritiska åtaganden enligt kriterierna i steg (1B) hur åtagandet påverkas om beroendet inte finns tillgängligt.

Kritiska beroenden
Vatten
Särskilda lokaler
Särskilda IT-system och/eller kommunikationsmöjligheter
Transporter
Drivmedel
Personal med särskilda kompetenser/ansvar
Energiförsörjning

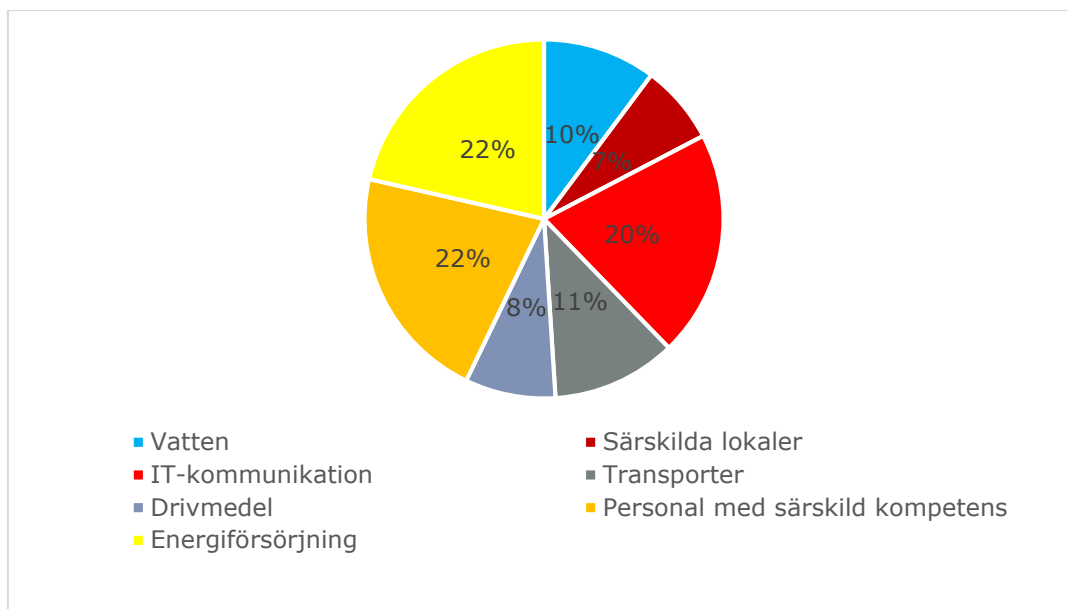
Tabell 5: Kritiska beroenden

I stort sett är alla kommunens samhällsviktiga verksamheter beroende av fungerande IT-system. Digitala system är en stor del av kommunens dagliga verksamhet och flera av kommunens verksamheter är beroende av dess IT-system för att fungera. Vidare är även beroendet till vatten och energi en vital del för att kommunens verksamheter ska kunna fortlöpa på en acceptabel nivå. Likväl är även beroenden till särskilda lokaler/utrymmen väsentligt för att bedriva samhällsviktig verksamhet i kommunen.

Kartläggningen av de samlade kritiska beroenden visar att det är framförallt tre stycken beroenden som utmärker sig, vilket redovisas i diagrammet nedan. De beroendena som utmärker sig är *energi*, *personal med särskild kompetens* och *IT och kommunikation*, se formel 1. Diagrammet visar hur många gånger respektive beroende har angetts som kritiskt för kommunerna olika verksamheter. Detta innebär exempelvis att en verksamhet i sin analys har angett beroendet energi ett flertal gånger, medan en annan verksamhet enbart angett energi ett fåtal gånger alternativt inget alls. Diagrammet visar således det totala antalet gånger samtliga verksamheter har angett ett beroende. I denna

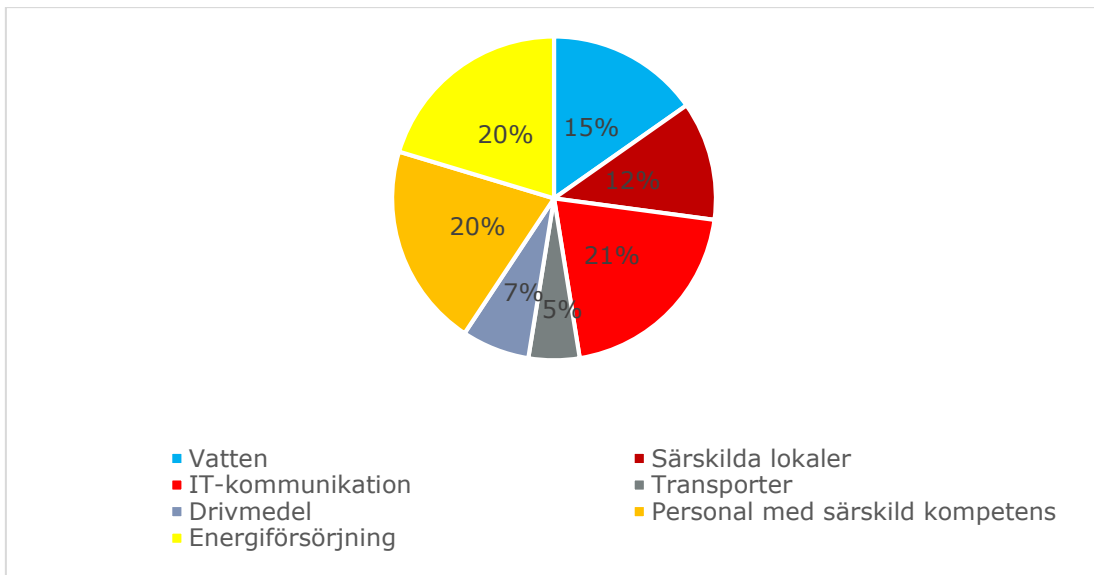
sammanställning är beroenden inte viktade i förhållande till varandra, det vill säga att ett beroende kan vara ”mer” kritiskt att det upprätthålls än ett annat kritiskt beroende.

Det första beroendet som utmärker sig är beroendet *IT och kommunikation*. IT och kommunikation är ett beroende som verksamheterna är mycket beroende av. Allt fler processer inom verksamheterna digitaliseras vilket kan innebära vid förlust av ett beroende blir mycket kännbart för verksamheterna. Det andra (2) beroendet som utmärker sig är personal med särskild kompetens. Detta beroende genomsyrar många verksamheter i kommunen som är beroende av medarbetare som innehar en särskild kompetens för att upprätthålla kommunens åtaganden. Detta kan exempelvis vara personal inom IT, vårdomsorg och räddningstjänst. Det tredje (3) och sista beroendet som utmärker sig är energi. Så gott som all verksamhet inom kommunen är direkt beroende av tillgång till energi i någon form.

Formel 1: Fördelning kommunövergripande beroenden

Gällande de beroenden som utmärker sig för kommunens bolag är det återigen tre (3) beroenden som utmärker sig, vilket är *IT-kommunikation*, *Personal med särskild kompetens* och *Energiförsörjning*, se formel 2. De båda diagrammen visar på likartade fördelningar, dock så kan vi se att beroendet *särskilda lokaler* ökar något i jämförelse med formel 1 ovan. Detta kan exempelvis bero på att bolagen har en viss typ av verksamheter som kräver tillgång till verksamhetsanpassade lokaler med specifik infrastruktur. Detta kan exempelvis vara vattenverk, noder för IT-kommunikation samt vårdboenden.

Formel 2: Fördelning bolagsövergripande beroenden

5. RISKER

Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område

Identifiering och analys av händelser som kan innebära en risk i samhället är en grundläggande del av en kommunal risk- och sårbarhetsanalys. I detta kapitel rapporteras resultatet av detta arbete i Höors kommun. Underlaget har tagits fram i samverkan med kommunens verksamheter under tidigare mandatperioder och har till analysen 2019 – 2022 kompletterats med externa källor som statistik, rapporter och analyser från myndigheter, forskare och experter.

Höors kommun har identifierat och analyserat de risker som finns för kommunen och inom kommunens geografiska område. Inledningsvis genomfördes en grovanalys, vilken resulterade i den riskidentifiering som sedan låg till grund för det fortsatta arbetet. Utifrån riskidentifieringen genomfördes sedan en riskanalys, där ett antal risker värderades utifrån sannolikhet och konsekvens. De utvalda riskerna finns beskrivna mer ingående i slutet på detta kapitel. Bedömningarna av konsekvenserna i analysen har gjorts med utgångspunkt utifrån bedömd påverkan på kommunens skyddsvärden:

- Värna om befolkningens liv och hälsa
- Värna om samhällets funktionalitet
- Värna om miljön
- Värna om förmågan att upprätthålla grundläggande värden såsom rättssäkerhet, demokrati och mänskliga fri- och rättigheter
- Bevara och skydda övrig allmän verksamhet och boende

Riskidentifiering

Riskidentifiering är genomförd med hjälp av vägledande litteratur, bland annat MSB:s vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser (MSB, 2011), kommunens egna erfarenheter av inträffade händelser i det egna geografiska området och närområdet samt genom andra kommuners och myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser.

I tabell 6: Riskinventering nedan visas de risker som identifierats i kommunen och dess geografiska område. Dessa risker kan påverka kritiska beroenden och slå ut eller begränsa effektiviteten i samhällsviktig verksamhet. I den efterföljande riskanalysen har sedan ett antal av dessa risker valts ut och analyserats.

Riskområde	Risker
Natur- och väderrelaterade händelser	Extrem kyla och snöoväder
	Extrem värme/värmebölja
	Skogsbrand
	Storm
	Översvämning/skyfall
Farliga ämnen och masskadeolyckor	Järnvägsolyckor/Tågolyckor
	Vägtrafikolyckor
	Kemikalieolycka/Olycka med farligt gods
	Omfattande explosion
	Brand i komplex byggnad
Teknisk infrastruktur och försörjningssystem	Störning i elektronisk kommunikation/IT-haveri
	Kommunalteknisk försörjning/Vatten och avlopp
	Störning i elförsörjningen
	Störning i teleförsörjningen
	Störning i infrastruktur/Väg- och järnvägstransporter
Sociala risker, antagonistiska händelser och höjd beredskap	Vapenrelaterade våldsincidenter
	Sabotage mot infrastruktur
Sjukdomar	Utbrott av pandemi
	Utbrott av epidemi

Tabell 6: Riskidentifiering

Risakanalys

Risakanalysen utgår från de identifierade riskerna ovan. Analysen är kvalitativ där riskerna värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Sannolikhetsbedömningarna baseras på en skala 1-5, från mycket sällsynt till frekvent, se tabell 7: Beskrivning sannolikhet. Likaså är konsekvensbedömningarna baserade på en skala 1-5, från försumbar till katastrofala, se tabell 8: Beskrivning konsekvenser.

Sannolikhet	Frekvens
1. Mycket sällsynt	< 1 gång på 10 000 år
2. Sällsynt	< 1 gång på 1 000 år
3. Kan hända	< 1 gång på 100 år
4. Förekommande	< 1 gång på 10 år
5. Frekvent förekommande	< 1 gång på 1 år

Tabell 7: Beskrivning sannolikhet

Nivå	Konsekvenser	Beskrivning
1	Mycket begränsade	Inga/små direkta hälsoeffekter, mycket begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot enskild samhällsinstitution, mycket begränsade skador på egendom och miljö.
2	Begränsade	Måttliga direkta hälsoeffekter, begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot flera samhällsinstitutioner, begränsade skador på egendom och miljö.
3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende, allvarliga skador på egendom och miljö.
4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner och förändrat beteende, mycket allvarliga skador på egendom och miljö.
5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet, katastrofala skador på egendom och miljö.

Tabell 8: Beskrivning konsekvenser

De risker som valts ut och analyserats vidare är:

1. Brand i komplex byggnad
2. Pandemi
3. Störning i elförsörjningen
4. Tågolycka
5. Översvämning

I tabell 9: Riskanalys utvalda risker nedan, redovisas resultatet av riskanalysen för de utvalda riskerna med tillhörande sannolikhet och konsekvens.

	Sannolikhet	Konsekvens
1. Brand i komplex byggnad	3	2
2. Pandemi	2	4
3. Störning i elförsörjningen	2	3
4. Tågolycka	1	5
5. Översvämning	2	3

Tabell 9: Riskanalys utvalda risker

Resultatet av riskanalysen för de utvalda riskerna har sedan förts in i nedanstående tabell 10: Riskmatris med respektive sannolikhet och konsekvens. Ingen analyserad risk hamnar inom det röda området, vilket innebär allvarlig eller mycket allvarlig risk, se figur 5: Risknivåer nedan. Ej heller hamnar någon av riskerna inom det gröna området, låg eller mycket låg risk. Samtliga analyserade risker hamnar alltså inom det gula området, vilka bedöms vara måttliga risker. Det är dock en relativt stor spridning av riskerna inom området avseende sannolikheter kontra konsekvenser. Någon risk har låg konsekvens och högre sannolikhet, medan några risker istället ligger på högre konsekvenser och låg

sannolikhet. En närmare beskrivning av dessa riskers sannolikheter och konsekvenser följer i efterföljande avsnitt.

	Konsekvens				
Sannolikhet	1	2	3	4	5
5					
4					
3		1 Brand			
2			3 Elförsörjning 5 Översvämning	2 Pandemi	
1					4 Tågolycka

Tabell 10: Riskmatris

Mycket låg	Låg	Måttlig	Allvarlig	Mycket allvarlig
------------	-----	---------	-----------	------------------

Figur 7: Risknivåer

Beskrivning av risker med störst sammanlagd sannolikhet och konsekvens

Här följer en beskrivning av sannolikhet och konsekvens för de risker som efter genomförd riskanalys faller inom det gula området med måttliga risker i riskmatrisen ovan, och bedöms som särskilt viktiga att belysa.

1. Brand i komplex byggnad

Konsekvens: Brand i komplex byggnad kan leda till att många människor skadas eller omkommer. Samhällsviktiga verksamheter kan slås ut och inte återupptas under lång tid. Vid en kraftig brand bildas även miljöskadliga ämnen som kan skada människor och natur.

Sannolikhet: Brand i komplex byggnad har en hög sannolikhet i förhållande till de andra utvalda riskerna. Bränder i byggnader inträffar relativt ofta fast då med begränsade konsekvenser. Allt fler samhällsviktiga verksamheter förekommer i allt mer komplexa byggnader, vilket kan leda till att sannolikheten för dessa bränder kan öka framöver.

2. Pandemi

Konsekvens: Många människor blir smittade och sjuka. Stora påfrestningar och en ökad belastning inom vård och omsorg. Många människor som arbetar inom samhällsviktiga verksamheter blir oförmögna att arbeta och ta sig till sina arbetsplatser. Händelseförloppet blir troligtvis utdraget under en mycket låg tidsperiod och kräver stora resurser av samhället.

Sannolikhet: Pandemier och omfattande smittspridningar är relativt sällsynta. Det inträffade en pandemi år 2009 men med relativt små konsekvenser till följd. Allt fler människor rör sig dock över större områden i världen och även mer frekvent, vilket kan leda till att sannolikheten för pandemier kan öka framöver.

3. Störning i elförsörjningen

Konsekvens: Vid ett omfattande elavbrott drabbas stora delar av samhället och majoriteten av samhällsviktiga verksamheter. Konsekvenserna är dock direkt beroende av avbrottets varaktighet och ökar proportionellt under tid, men också när på året det inträffar. Vid vinterklimat med låga temperaturer blir konsekvenserna betydligt större än under sommarhalvåret.

Sannolikhet: Störningar i elförsörjningen förekommer årligen i kommunen, fast då i mindre skala med begränsade konsekvenser. Den alltmer ansträngda elförsörjningen i södra Sverige väntas dock leda till att sannolikheten för störningar i elförsörjningen ökar framöver.

4. Tågolycka

Konsekvens: Konsekvenserna av en tågolycka kan bli katastrofala med högt antal skadade/omkomna och med stora störningar i samhällets funktionalitet. Påverkan på transporter av samhällsviktiga varor som livsmedel, läkemedel, drivmedel etc. Även att människor som arbetar inom samhällsviktiga verksamheter hindras i transporten till sina arbetsplatser. Händelseförloppet kan även bli utdraget under en längre period och kräver stora resurser av samhället.

Sannolikhet: Tågolyckor med stora konsekvenser har aldrig inträffat i kommunen och är även i landet mycket sällsynta. Transporter av såväl gods som av personer väntas i allmänhet öka i Sverige den närmsta tiden. Detta tillsammans med en alltmer eftersatt underhåll av järnvägen kan dock leda till att sannolikheten för tågolyckor kan öka framöver.

5. Översvämning

Konsekvens: Översvämning drabbar ett stort område och kan vara svårt att förhindra och begränsa. Stora mängder vattenmassor kan skada både hus och anläggningar, men även orsaka stora miljöskador via spridning av föroreningar. Översvämningens problematik som uppstår karaktäriseras av oframkomliga vägar, överbelastat dagvattensystem, källaröversvämningar samt skador på grödor. Händelseförloppet är oftast utdraget under en längre period och kräver stora resurser av samhället.

Sannolikhet: Frekvens av regn med hög intensitet väntas i allmänhet öka i Sverige på grund av klimatförändringar.

6. SÅRBARHETER

Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område

En identifiering av sårbarheter och brister inom kommunen och dess geografiska område har genomförts med utgångspunkt i identifierade kritiska beroenden samt risker. Även sårbarheter och brister som framkommit vid händelser eller övningar har identifierats.

Genom den beroendeanalys som genomförts i samtliga av kommunens verksamhetsområden har ett antal kritiska beroenden för kommunens mest tidskritiska samhällsviktiga åtaganden identifierats, se kapitel 4 – beroenden.

De risker som kan inträffa och vi ogynnsamma förhållanden innebära en allvarlig samhällsstörning, kris eller till och med en extraordinär händelse har identifierats och beskrivits i form av typhändelser, se kapitel 5 - risker. Detta har gjorts genom sammanställning av resultat från kommunens tidigare arbete med risk- och sårbarhetsanalyser samt komplettering med erfarenheter från inträffade händelser och externa källor i form av relevanta rapporter och analyser och artiklar från företag, myndigheter och organisationer.

En bedömning av vilken påverkan de utvalda riskerna/typhändelserna skulle ha på de fem kritiska beroenden åskådliggörs i figur 8.

Risk/Beroende	Energi	Personal med särskild kompetens	IT, kommunikation	Vatten	Särskilda lokaler
Brand i komplex byggnad	Indirekt	Ingen	Eventuellt	Eventuellt	Direkt
Pandemi	Ingen	Direkt	Ingen	Ingen	Ingen
Störning i elförsörjningen	Direkt	Ingen	Indirekt	Indirekt	Eventuellt
Tågolycka	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen
Översvämning	Indirekt	Ingen	Eventuellt	Indirekt	Eventuellt

Figur 8: Utvalda riskers påverkan på de kritiska beroendena

Genom dessa analysresultat samt erfarenheter från övningar och tidigare inträffade händelser har kommunens totala förmåga att hantera allvarliga samhällsstörningar och krishändelser kunnat bedömas. I många avseenden är kommunens förmåga att hantera störningar god. Förbättringspotential finns dock i princip alltid och inom flera områden har sårbarheter i kommunens hanteringsförmåga identifierats.

I detta kapitel beskrivs fem områden inom Höors kommuns krisberedskap med identifierade sårbarheter kopplade till risker, kritiska beroenden och/eller inträffade händelser och övningar. Dessa områden är:

- Förmåga vid omfattande avbrott i energiförsörjningen
- Förmåga vid personalbrist med särskild kompetens
- Förmåga vid omfattande störning i IT/kommunikation
- Förmåga vid dricksvattenbrist
- Förmåga vid akut behov av särskilda lokaler

Förmåga vid omfattande avbrott i energiförsörjningen

Den genomförda beroendeanalysen visar att majoriteten av kommunens mest tidskritiska samhällsviktiga åtaganden har ett tydligt beroende till energiförsörjning. I princip alla verksamheter skulle bli påverkade vid ett strömavbrott, men beroendeställningen beror till stor del på typen av verksamhet och vilka reservlösningar för strömbortfall som finns på plats. Detta innebär att allvarliga konsekvenser kan uppstå i flera av kommunens verksamhetsområden vid ett bortfall av elektricitet.

Den riskidentifiering och beskrivning av möjliga typhändelser som har gjorts visar att omfattande störning i elförsörjningen är ett scenario som kommunen måste räkna med kan inträffa. Avbrott kan orsakas av direkta fel i utrustning, "trängsel" i elnätet eller sekundärt av väderrelaterade händelser, bränder eller sabotage etc.

Flera av de verksamheter som har ett kritiskt beroende till elektricitet har uppgett att kommunens stationära eller portabla reservkraftverk är en reservlösning som behövs för att upprätthålla driften av det samhällsviktiga åtagandet. De mobila reservkraftverk som kommunen förfogar över räcker inte till för att försörja alla dessa verksamheter vid ett strömavbrott.

Stora delar av samhället, även utanför kommunens organisation, är också beroende av elektricitet. Ett utbrett och långvarigt avbrott kommer därmed att få konsekvenser för många andra delar av samhället. En resurs som riskerar att bli bristvara är drivmedel, om leveranser upphör och/eller pumpstationer slutar att fungera. Detta kan i så fall förvärra konsekvensen av strömavbrottet för kommunen eftersom reservkraftverken är beroende av kontinuerlig påfyllning av drivmedel.

Förmåga vid personalbrist eller behov av långvarig hantering av samhällsstörning

I den beroendeanalys som genomförts av alla verksamheter med tidskritiska samhällsviktiga åtaganden sticker tillgången till personal med rätt kompetens och behörighet ut som ett tydligt beroende.

Med den storlek på kommun och förvaltning som Höors kommun har finns väl etablerade samverkansvägar mellan alla delar och verksamheter i organisationen. Detta gör att kunskapen och expertisen oftast är nära till hands när någonting inträffar och kommunens tjänstemän och politiker kan vara snabba till viktiga initiativ och beslut.

Detta är kommunens styrka vid en kris eller samhällsstörning. Problemet som uppstår, och som framkommer i den genomförda beroendeanalysen, är förmågan vid utdragna störningar med extra belastning på personalbeståndet och/eller långvarigt behov av krisledning eller samordning. I de fallen finns risken att kommunens egna personella resurser inte räcker till för att klara den nödvändiga uthålligheten. Detta är typiskt för mindre och medelstora kommuner.

Kommunens känsliga beroende till personalresurser gör också att riskscenarier med risk för utdragarna förlopp eller med negativ påverkan på mängden tillgänglig personal är särskilt relevanta ur sårbarhetssynpunkt. Exempel på både dessa typer finns beskrivna bland de identifierade riskscenarierna. Omfattande sjukdomsutbrott (pandemi, epidemi) där kommunens egen personalbesättning riskerar att tunnas ut på grund av sjukskrivningar, samtidigt som behovet av stöd och insatser till medborgarna är särskilt stort, är en ständigt närvarande risk med händelser som spridningen av fågelinfluensan och svininfluensan som inträffade exempel nära i tiden.

Förmåga vid omfattande störning i IT/kommunikation

Den kommunövergripande beroendeanalysen visar att nästan alla kommunens mest tidskritiska samhällsviktiga åtaganden har ett tydligt beroende till IT och kommunikation. Detta innebär att allvarliga konsekvenser kan uppstå i flera av kommunens verksamhetsområden vid en störning i driften av de interna och externa IT-system och/eller kommunikationssystem som kommunen använder.

Flera av de risker som identifierats och beskrivits kan ha direkt eller indirekt påverkan på beroendet till IT och kommunikation. Händelsetyper med direkt inverkan är Störning i elektronisk kommunikation/IT-haveri och störning i teleförsörjningen. Händelsetyper som kan få en sekundär inverkan inkluderar Översvämning, Storm och Elavbrott. Sammantaget visat detta att det finns flera olika typer av scenarier som kan orsaka allvarliga störningar för kommunen.

Förmåga vid dricksvattenbrist

Tillgången till dricksvatten är ett tydligt beroende för flera av kommunens mest tidskritiska samhällsviktiga åtaganden, särskilt dem som berör vård och omsorg av barn, äldre eller sjuka.

Flera av de risker som identifierats och beskrivits kan ha direkt eller indirekt påverkan på beroendet till dricksvatten. Riskscenariot Avbrott i dricksvattenproduktionen ger direkta konsekvenser, medan flera andra risker har som potentiell följd effekt inverkan på dricksvattenleveransen. Exempel på sådana är Översvämning, Störning i elförsörjningen och Omfattande sjukdomsutbrott.

Förmåga vid akut behov av särskilda lokaler

Vissa av kommunens verksamhetslokaler är särskilt betydelsefulla för driften av kommunens samhällsviktiga åtaganden. Det kan bero på att den är särskilt anpassad på ett sätt som andra lokaler inte är, att den innehåller särskild utrustning som är svår/omöjlig att flytta eller för att brukarna i lokalen inte kan flyttas till andra lokaler utan att det medför

stor problematik. Detta har belysts i den beroendeanalys som utförts, där ett antal av kommunens mest tidskritiska samhällsviktiga åtaganden har beskrivit ett tydligt beroende till särskilda lokaler.

Bland de riskscenarier som har identifierats och beskrivits finns flera händelsetyper där det kan uppkomma ett plötsligt behov av att flytta en verksamhet till nya lokaler eller upprätta nödlokaler för allmänheten eller känsliga medborgare. Exempel på sådan riskscenarier är Extrem kyla och snöoväder, Översvämning, Storm och Olyckor med farligt gods.

7. ÅTGÄRDER

Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat

Utifrån risk- och sårbarhetsanalysens resultat och de identifierade sårbarheterna och bristerna har kommunen identifierat ett antal åtgärdsbehov. Samtliga åtgärder som har framkommit i analysen på verksamhetsnivå har grupperats in i åtta (8) olika kommunövergripande åtgärdsgrupper. Dessa grupper redovisas i tabell 11. De kommunövergripande åtgärderna är de åtgärder som sträcker sig över kommunens olika verksamhetsområden. De åtgärder som enbart berör de enskilda verksamheterna redovisas inte i denna rapport.

Grupperade åtgärder
Reservkraftverk
Plan/prioriteringar
Samverkan/Avtal
Kommunikationsutrustning
Reservlokal
Övning/Utbildning
Nödvatten
Information till medborgare

Tabell 11: Grupperade åtgärder

I formel 3-4 nedan visualiseras fördelningen av de grupperade åtgärderna.

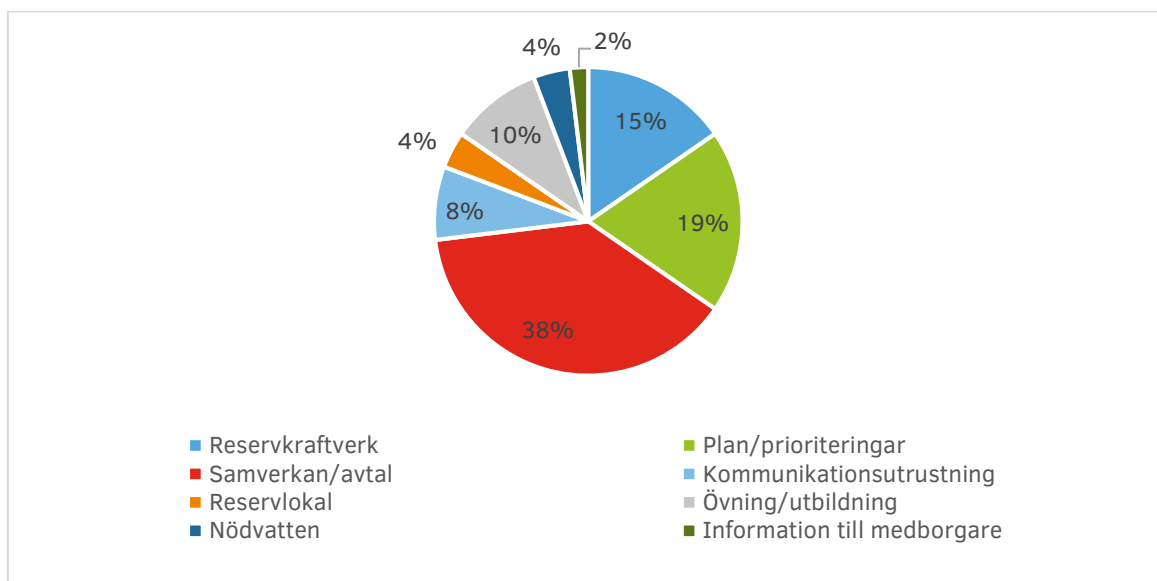
Den grupp som utmärker sig mest är *samverkan/avtal*. Att gruppen *samverkan/avtal* utgör en så stor del kan dels beror på ett ökat behov av att samverka mer internt i kommunen mellan de olika sektorerna, dels att se över robustheten i nya och befintliga avtal som kommunen har.

Den andra gruppen som utmärker sig är *plan/prioriteringar* som exempelvis kan innebära kartläggning av kompetens i kommunen, med tonvikt på de kompetenser som få personer i kommunen besitter och som skulle kunna användas vid en lång eller kort störning i kommunens verksamheter.

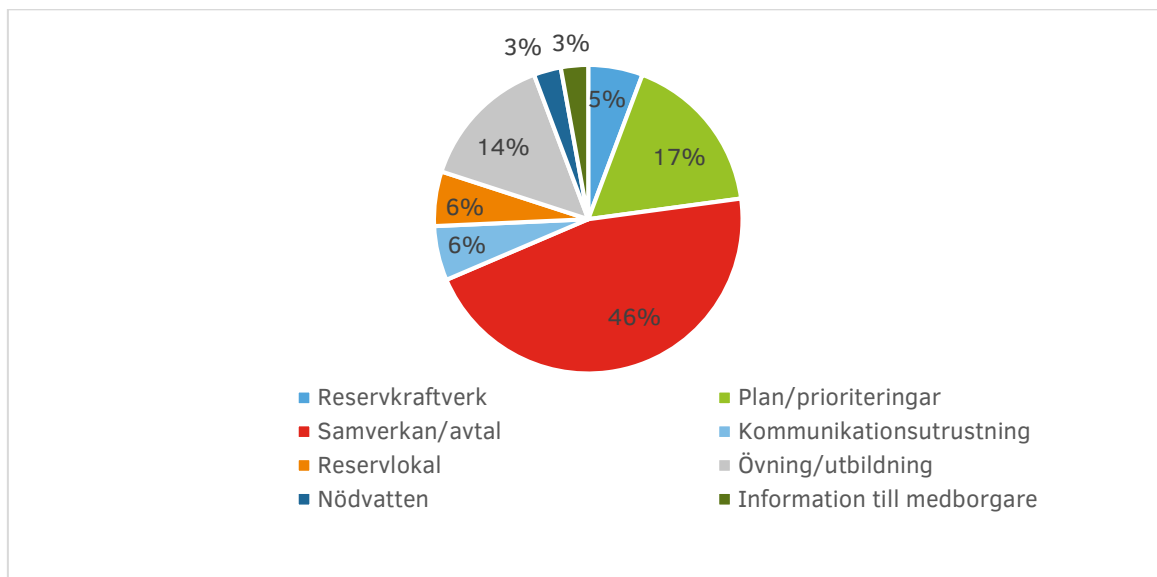
Bland bolagen utmärker sig gruppen *reservkraftverk* som ett behov av åtgärd. En översyn av befintliga reservkraftverk och behov av utbyggnad bör göras för att säkra elförsörjningen.

Bland kommunens verksamheter framträder även gruppen *Övning/utbildning*. En övnings- och utbildningsplan för kommunens krisberedskap tas fram.

Slutligen framträder även gruppen *Kommunikationsutrustning*. Förmågan att kommunicera under störda förhållanden behöver ses över och stärkas.

Formel 3: Fördelning av grupperade åtgärder (kommunens egna verksamheter inklusive bolag och kommungemensamma verksamheter)

Formel 4: Fördelning av grupperade åtgärder (kommunens egna verksamheter, exklusive bolag och kommungemensamma verksamheter)